

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за березень 2016 року)

9 березня рядом культурно-мистецьких заходів було відзначено **202-річчя з дня народження Т. Шевченка, а 10 березня – 155-річчя з дня його смерті**. У Києві, в Колонному залі ім. М. Лисенка Національної філармонії України, представлено програму «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля...» за участі Національної заслуженої капели бандуристів ім. Г. Майбороди і українського майстра художнього слова, Героя України, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка А. Паламаренка. В Національному музеї Тараса Шевченка пройшла церемонія вручення Національної премії України імені Тараса Шевченка цьогорічним лауреатам. Ними стали: художник М. Гуйда за цикл живописних творів «В єдиному просторі», публіцист Л. Лук'яненко за твори у 13 томах «Шлях до відродження», балетмейстер Р. Поклітару за балети «Лебедине озеро», «Жінки в ре мінорі», «Довгий різдвяний обід» та балет-триптих «Перехрестя», режисер О. Сенцов за художні фільми «Гамер» і «Носоріг», артистка А. Швачка за виконання провідних партій в оперних виставах та популяризацію української музичної спадщини. В цьому ж музеї багатьох гостей зібрала презентація шеститомної енциклопедії, підготовленої працівниками Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України. Завітали сюди й учасники міжнародної культурно-мистецької акції «Нас єднає Шевченкове слово», серед яких – близько 30 послів іноземних держав та представників дипломатичного корпусу. А з фондів Національного музею історії України тут було розгорнуто виставку «Образ Тараса Шевченка в українському фарфорі». Також у столиці було відкрито експозиції: книжкову «Зарубіжна Шевченкіана: Кобзар у монументальному мистецтві» – в Національній парламентській бібліотеці України; картин народного художника України В. Франчука «З любов'ю до Кобзаря» – в Галереї мистецтв Деснянського району столиці та інші.

На батьківщині поета і художника, в Черкаській області, в Моринцях і Шевченковому Звенигородського району та Каневі, відбулися урочистості, в яких крім місцевих жителів та очільників області взяли участь Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. Кириленко, його перший заступник

І. Ліховий. В Літературно-меморіальному музеї поета в Шевченковому гості оглянули виставку ілюстрацій до творів Кобзаря І. Їжакевича «З доріг життя, сховавши втому, я в отчий край вернувсь назад» з фондів Національного музею Тараса Шевченка, а в Шевченківському національному заповіднику в Каневі – оновлену експозицію. Ряд заходів підготовлено та проведено в Черкасах. Серед них – концерт-присвята Кобзареві «Ну що б, здавалося, слова...» за участі солістів та оркестру обласного академічного музично-драматичного театру, який має його ім'я, виставки творів видатних майстрів пензля, робіт вихованців дитячих шкіл естетичного виховання області та книжкові експозиції.

В інших обласних центрах та населених пунктах до Шевченківських днів було організовано: експозиції художніх творів О. Кравченко, О. Лозинського, У. Нищук-Борисяк та інших «ТШ: СловОбраз», фоторобіт Й. Марухняка «Натхненні Кобзарем» і «Слово й образ. Шрифтовий плакат студентів Української академії друкарства» – у Львові; обласне свято «Іду з дитинства до Тараса» за участі письменників, музикантів, бібліотекарів і педагогів – на Хмельниччині; акцію «Тарас на броні» до якої долучилися артисти, поети й учасники бойових дій на сході України – в Харкові; мистецькі проекти сестер Л. та Г. Тельнюк «Наш Шевченко» – в Одесі і «Тарас Шевченко. Солоспів» за участі народного артиста України Ф. Мустафаєва та заслуженої артистки України А. Яромолук – в Сєверодонецьку, Старобільську, Кременній, Слов'янську, Краматорську та інших містах Донецької і Луганської областей; концертні програми за участі фольклорних колективів та майстрів слова – у Вінниці; відкриття пам'ятника Т. Шевченку, автором якого є заслужений художник України В. Оврах, – в Шаргороді Вінницької області; прем'єру фільму «Спокуси Березової Рудки», що розповідає про молодого Кобзаря, – в Кіровограді; літературно-музичну композицію «Дзвони волі» – в Дніпродзержинському академічному музично-драматичному театрі ім. Лесі Українки Дніпропетровської області; годину-реквієм «Кобзареві думи» – в смт Сосниця Чернігівської області тощо.

Численні заходи проведено задля підтримки військових, підняття їх бойового духу, а також морально-духовної підтримки жителів Донецької та Луганської областей, які мешкають на територіях, прилеглих до зони АТО. Створити умови для повноцінної інтеграції Донецької і Луганської областей в єдиний культурно-мистецький простір України шляхом запровадження міжрегіонального культурного партнерства був покликаний започаткований Міністерством культури України загальноукраїнський проект культурної інтеграції «Український Донбас». Реалізація проекту передбачає проведення протягом року в містах і селищах Донбасу мистецьких, музейних, бібліотечних та інших культурно-мистецьких заходів за участі творчих колективів із різних регіонів України. Першими в рамках проекту Донеччину відвідали мистецькі колективи Херсонського краю: вихованці музичного училища, артисти обласного академічного музично-драматичного театру ім.

М. Куліша та обласної філармонії. Їх маршрут пролягав через міста Селидове, Горняк, Новгородівка та селище Курахівка.

З 15 по 17 березня вже в Києві проходила культурно-мистецька акція «Нескорена Луганщина». Її було відкрито в Колонній залі імені М. В. Лисенка Національної філармонії України концертною програмою Академічного симфонічного оркестру Луганської обласної філармонії. А продовжилася вона 16 березня в Національному музеї літератури України, де працювала виставка виробів народних майстрів Луганщини, та в Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка, на сцені якого Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр показав вистави «За двома зайцями» М. Старицького та «Маклена Граса» М. Куліша.

Долучилося до проекту «Український Донбас» і Тернопілля. Тут обласна універсальна наукова бібліотека стала координатором збирання подарованої тернопільцями для жителів Донбасу художньої, історичної, довідкової, дитячої літератури, яку передали в дитячі садочки, школи та інші навчальні заклади Донецької й Луганської областей, а також поповнили фонди тамтешніх книгозбірень.

31 березня розпочався гастрольний тур містами Донецької та Луганської областей гурту «Роги», створеного акторами Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької (Львів), маршрут якого пролягатиме через Сєвєродонецьк, Краматорськ, Слов'янськ, Сватове і Кремінна. Разом з ними перед військовими і цивільними виступить соліст Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької, народний артист України О. Лихач. У програмі виступів – популярні хіти і оперні арії, пісні А. Кузьменка, С. Вакарчука і гурту «Брати Гадюкіни», а також власні композиції.

Мистецьке об'єднання «Барикада» проводило з 25 по 27 березня у Новопскові, Сватовому і Старобільську Луганської області музично-літературний фестиваль «Дорога на схід». Сюди завітали більше 30-ти музикантів і письменників з Харкова і Києва: гурти Kozak System, «Собаки в космосі», «Оркестр Че», «Папа Карло», «Урбаністан», музичні виконавці А. Рудницька і Б. Севастьянов, поети Д. Лазуткін і А. Полежака. Крім того, було залучено і місцевих активістів, волонтерів та музикантів. Книгами акцію підтримали видавництва «Смолоскип» та міжнародна літературна корпорація Meridian Czernowitz.

У Слов'янському районі, що на Донеччині, побували самодіяльні артисти з Диканського району Полтавської області. Вони відвідали з концертами села Маяки та Хрестище. Місцеві мешканці, а також військовослужбовці розташованих поблизу частин вітали учасників ансамблю «Квітограй», театрального колективу «Диканські Солохи», тріо «Мальви», дуету «Два куми» та інших аматорів сцени.

29 березня львівською майстернею «Мистецький простір» у Києві, в приміщенні Верховної Ради України, в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» і Музеї Революції Гідності представлено доку-

ментальну виставу «Кордон» (режисер та сценарист У. Мороз). У такий спосіб актори збирали гроші на автомобіль для транспортування поранених, який згодом передадуть 58-й окремії механізованій бригаді Збройних сил України.

Покази документального фільму Л. Кантера та І. Яснія «Добровольці Божої чоти», сюжет якого присвячено героїчній 242-денній обороні українськими бійцями Донецького міжнародного аеропорту, тривали з 14 по 19 березня в столичному кінотеатрі українського фільму «Ліра».

В Одеському музеї західного і східного мистецтва розгорнуто експозицію «Сорокоуст», на якій свої роботи у різних жанрах, присвячені увічненню пам'яті загиблих в АТО бійців, представили 40 місцевих художників. Арт-проект мав також благодійну мету. Кошти від продажу картин буде передано на лікування поранених воїнів, котрі перебувають в Одеському військовому шпиталі.

Події останніх років, які пережила Україна, від Майдану, подій в Криму, початку АТО і до трагічного сьогодні в Донецьку та Луганську, висвітлили матеріали виставки «На варті миру та спокою» в Миколаївському музеї суднобудування. Особливе місце на виставці займали експонати про загиблих військовослужбовців: нагороди, документи, особисті речі героїв.

Проект «А говорили янголів нема...», героїнями якого стали жінки-військовослужбовці Рівненського гарнізону, реалізував рівненський фотомайстер О. Харват. Світлина було виставлено у торговельному центрі «Злата Плаза», що у центрі Рівного.

У Дніпропетровську, в Центрі допомоги учасникам АТО, розташованому в приміщенні облдержадміністрації, відкрито бібліотеку для військових. У ній вже є перші 64 книги, які зібрано фондом «Сестри Перемоги».

У Києві відкрито пам'ятник на честь білорусів, які загинули під час подій Революції Гідності та під час проведення АТО – М. Жизневському, А. Черкашину і В. Тіліженку, а в Кривому Розі Дніпропетровської області – українським військовим, загиблим під час бойових дій на Донбасі.

3 нагоди Міжнародного жіночого дня – 8 Березня – в закладах культури організовано концерти, виставки тощо. З нагоди свята та за значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, зразкове виконання службового обов'язку та багаторічну сумлінну працю Указом Президента України *орденом «За заслуги» II ступеня* нагороджено директора дитячої хореографічної школи при Національному заслуженому академічному ансамблі танцю України імені П. Вірського В. Вантух; *орденом княгині Ольги III ступеня* – старшого наукового співробітника Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка – В. Бонь. Звання «*Народний артист України*» присвоєно актрисі, провідному майстру сцени Тернопільського академічного обласного драматичного театру імені Т. Г. Шевченка Я. Мосійчук, піаністці, доценту кафедри Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка Е. Чуприк-Котюк; звання «*Заслужений артист України*» – арти-

стці Київського академічного театру юного глядача на Липках М. Андрощук, артистці драми Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка О. Гребенюк, артистці Академічного міського камерного хору «Вінниця» Т. Каплун, співачці, солістці-вокалістці Чернівецького академічного обласного українського музично-драматичного театру імені О. Кобилянської І. Куліковській, солістці хору заслуженого академічного Буковинського ансамблю пісні і танцю імені Андрія Кушніренка Чернівецької обласної філармонії М. Кушніренко; солістці, викладачу Хмельницького музичного училища імені В. І. Заремби О. Леонівій, артистці драми Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької у Львові В. Мацялко, артистці Національної заслуженої академічної капели України «Думка» І. Пліш, артистці оркестру Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка Л. Пшеничній, артистці-вокалістці, провідному майстру сцени Харківського академічного театру музичної комедії В. Подорловій, артистці Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України О. Чайкіній; звання *«Заслужений діяч мистецтв України»* – директорів Дніпродзержинського академічного музично-драматичного театру імені Лесі Українки Дніпропетровської області М. Кудіній; звання *«Заслужений майстер народної творчості України»* – Л. Бебешко – майстрові художньої вишивки (Черкаська область), М. Беляєвій – майстрові художнього ткацтва (Суми), Л. Блащу – майстрині художньої вишивки (Хмельницька область), М. Гусак – керівникові народного самодіяльного дитячого колективу-студії образотворчого мистецтва «Сиваський віночок» районного центру культури та дозвілля Новотроїцького району (Херсонська область), Л. Павловій – майстрові народних художніх промислів (Тернопіль); звання *«Заслужений художник України»* – Л. Годуновій – художникові-живописцю (Київ), Т. Купцовій – художникові (Миколаїв). Ряду жінок – працівників галузі присвоєно звання *«Заслужений працівник культури України»*.

Українському композитору І. Шамо і українському поету Д. Луценку, – авторам музики і слів офіційного гімну Києва, які є лауреатами Національної премії України імені Тараса Шевченка, присвоєно звання «Почесний громадянин міста Києва» за визначні особисті заслуги у культурному та соціальному розвитку столиці України, активну громадську діяльність.

МУЗИКА

Сцена Київського національного академічного театру оперети стала місцем проведення XV Міжнародного джазового фестивалю «Єдність». Кілька років поспіль він тривав один день, однак цього разу проходив 18 та 19 березня. Учасниками від України на фестивалі були заслужений артист України, піаніст-віртуоз В. Соляник та юна вокалістка М. Видренко, колективи Bedrychuk's Band, ManSound та Jazz in Kyiv Band, у складі якого виступав український джазовий виконавець О. Коган.

З 19 до 30 березня в Харкові після чотирьохрічної перерви відбувся XII Міжнародний конкурс юних піаністів Володимира Крайнева. У ньому взяли участь 50 учасників віком від 9 до 17 років. Вони продемонстрували свою майстерність у виконанні класики та творів сучасних композиторів. Перемогу вибороли 22 музиканти, яких було відзначено різними преміями у кількох вікових категоріях. Відмінністю цьогорічного творчого змагання від попереднього стало введення при оцінюванні учасників нової номінації «Дебют» (4 вікові групи), що надала можливість тим талановитим дітям, яким фізично важко витримати конкурс у три тури, взяти участь лише в одному. Разом з юними піаністами на сцені виступили Молодіжний академічний симфонічний оркестр «Слобожанський» та Академічний симфонічний оркестр Харківської обласної філармонії.

16 березня, в приміщенні Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера відбулося відкриття Міжнародного фестивалю майстрів мистецтва ім. С. Ріхтера, який проходив до 18 березня. На фестивалі виступили Національний президентський оркестр України, Джаз-Бенд, солісти та Академічний камерний хор «Хрещатик» з Києва, Академічний симфонічний оркестр та Академічний камерний хор «Чернівці» Чернівецької обласної філармонії, академічна хорова капела «Орея» Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера.

V Всеукраїнський відкритий огляд-конкурс юних бандуристів «Кобзарська юнь України» відбувся 9–11 березня в Чернігові. В конкурсі взяли участь юнаки-бандуристи, учні початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, студенти 1–2 курсів музичних училищ віком від 7–16 років з 11 міст України. Вони представили 64 творчі програми. Конкурс проводився у чотирьох вікових категоріях та у трьох номінаціях. Володарем Гран-Прі став вихованець Волинського державного училища культури і мистецтв ім. І. Ф. Стравінського В. Ваколюк.

Одеса приймала учасників II Всеукраїнського конкурсу камерних ансамблів ім. В. П. Повзуна. Крім місцевих виконавців на фестивалі виступили також представники Києва, Львова, Харкова та Вінниці. Перші місця в різних вікових групах посіли одесити: М. Погосова – Я. Кисилюк – О. Іконова – М. Діденко (номінація «струнний квартет», старша вікова група), Д. Волова-Діковська – В. Фортученко – А. Іванова (номінація «камерний ансамбль», молодша вікова група), М. Любенко – В. Кочнев (номінація «камерний ансамбль», старша вікова група).

З 17 по 20 березня в Дніпропетровську проходив III Відкритий конкурс скрипалів і віолончелістів імені Леоніда Когана. Його учасниками були 64 солісти й 8 колективів з 9 областей України. Дипломи лауреатів I ступеня в різних вікових категоріях отримали: в номінації «скрипка» – А. Пастушенко (Київ, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського), О. Васильков (Київ, ДШМ № 2 ім. М. Вериківського), А. Месячнікова (Одеса, ДМШ № 4), А. Липкіна (Київ, середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. М. Лисенка) та О. Агафонов (Харків, середня спеціалізована му-

зична школа-інтернат); в номінації «віолончель» – О. Подольська (Одеса, ДМШ № 7); В. Фортученко (Одеса, середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. П. Столярського); в номінації «камерні ансамблі» – ансамбль віолончелістів «Кантілена» (Дніпропетровськ, ДМШ № 7); в номінації «Ансамблі малих форм» – дует у складі А. та С. Кисляк (Київ, ДШМ № 2 ім. М. Вериківського). Гран-прі конкурсу виборов Д. Удовиченко (Харків, середня спеціалізована музична школа-інтернат).

У Чернігові з 18 до 23 березня тривав XVI Міжнародний фестиваль класичної музики «Сіверські музичні вечори». В його програмі прозвучали твори класичної музики композиторів С. Рахманінова, Д. Шостаковича, А. Шнітке, П. Чайковського. Їх виконували Академічний симфонічний оркестр «Філармонія», заслужений ансамбль України, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка, лауреат Міжнародного конкурсу ім. Лео Вейнера (Будапешт, Угорщина) Квартет імені Миколи Лисенка, соліст М. Дєдіков (віолончель, Одеса), народні артисти України А. Баженов (скрипка), І. Кучер (віолончель) та інші.

До 260-річчя від дня народження австрійського композитора В. А. Моцарта організовано два концерти в Києві. Перший – в Національному будинку органної та камерної музики України. Виконавці: Квартет імені Миколи Лисенка, народний артист України В. Кошуба (орган), солісти І. Пліш (сопрано), С. Котко (колоратурний бас), Т. Рой (флейта) і К. Баженова (фортепіано). Інший – під назвою «Чарівник» – відбувся в приміщенні столичного Fairmont Grand Hotel Kyiv в рамках тематичних вечорів класичної музики, автором та ідейним натхненником яких стала музикант і продюсер М. Прилипко. Також концерт, в якому прозвучала музика композитора, пройшов у Львівській обласній філармонії. Учасники заходу – Академічний камерний оркестр «Віртуози Львова».

До 75-річчя українського скрипаля, диригента, народного артиста України Б. Которовича (1941–2009) 13 березня у Колонному залі ім. М. В. Лисенка Національної філармонії України відбувся концерт «Maestrofest. У просторі часу». На ньому виступили н. а. України Є. Басалаєва (фортепіано, клавесин), учні Б. Которовича різних років: з. а. України Б. Півненко (скрипка), М. Которович (скрипка), М. Степаненко (скрипка), Ю. Стьопін (скрипка), С. Семчук (скрипка), Національний камерний ансамбль «Київські солісти». Концерт передбачав благодійну мету та був спрямований на підтримку українських військових, постраждалих під час проведення АТО.

Концертну програму «Хотіла б я піснею стати» *до 145-річчя від дня народження української поетеси Лесі Українки* підготував козацький ансамбль пісні і танцю «Запорожці» Запорізької обласної філармонії. У виконанні артистів ансамблю та провідних солістів філармонії у супроводі оркестру і фортепіано (І. Дамаскіна) прозвучали відомі романси українських композиторів К. Стеценка, Д. Січинського, О. Білаша та інших. Оригінальне прочитання фрагменту з драми-феєрії «Лісова пісня» з використанням різних мис-

тецьких засобів (художнього читання, хореографії і вокалу) представили В. Бондарєва, О. Блінов, В. Дяченко, А. Лопатін, Ю. Якса, М. Кветков.

30 березня у Національному музеї літератури України проведено літературно-мистецький вечір «Злились в мені мелодія і слово воєдино» до 85-річчя від дня народження композитора, поета, Героя України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка О. Білаша (1931–2003). На захід завітали письменники, артисти, студенти і викладачі Київського національного університету культури і мистецтв України та представники громадськості. З народними піснями, з яких починалася творчість О. Білаша як композитора, виступив чоловічий хор «Чумаки». Слово мав Герой України, поет Д. Павличко. А пісню на його слова «Два кольори» виконав народний артист України О. Василенко. Поезію О. Білаша читав народний артист України, Герой України А. Паламаренко.

30-річчю творчої діяльності українського рок-гурту «Воплі Відоплясова» було присвячено шоу під назвою «„ВВ” – ХХХ: Згадати все», що відбулося 10 березня в київському «Палаці спорту». Музиканти виконали свої найкращі хіти з усіх 20 альбомів у супроводі архівних відео.

ТЕАТР

До Міжнародного дня театру, який відзначається в усьому світі 27 березня, актори столичних театрів підготували традиційний «Театральний капустак», який цього року було вирішено провести 1 квітня. В регіонах колективами театрів з нагоди професійного свята було представлено: прем'єру – історичну виставу «Гетьман Мазепа» Б. Лепкого Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного імені В. Магара; оперу М. Лисенка «Наталка Полтавка» Львівського національного академічного опери та балету ім. С. Крушельницької; «Зимова казка» за В. Шекспіром, в рамках проекту «Shakespeare Lives» з нагоди 400-ї річниці смерті англійського письменника, Львівського академічного ім. Леся Курбаса; «Дух театру: операція „Екзорцизм”» П. Ар'є Львівського драматичного ім. Лесі Українки та інші. В Ужгороді святкування професійного свята збіглося з відзначенням 70-річчя з часу заснування Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв. Тут відбувся урочистий концерт за участі артистів театру, а ще – колег із обласного театру драми та комедії, обласної філармонії й інших майстрів сцени. Окремих працівників було нагороджено почесними грамотами Мінкультури, грамотами і подяками від обласної та місцевої влади. А в приміщенні Дніпропетровського будинку мистецтв відбулося відкриття персональної фотовиставки журналіста та фотохудожника М. Кошелєва «Лицарі сцени». В експозиції – визначні моменти в дніпропетровських театрах, провідні та віддані сцені актори та режисери, диригенти і артисти балету.

З нагоди Міжнародного дня театру та за вагомий особистий внесок у розвиток національної культури і театрального мистецтва, значні творчі здобутки, високу професійну майстерність Указом Президента України нагоро-

джено: орденом «За заслуги» I ступеня – диригента Національної опери України В. Кожухаря; орденом «За заслуги» III ступеня – артистку драми – провідного майстра сцени Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка Н. Сумську; орденом княгині Ольги III ступеня – головного художника Запорізького академічного обласного театру юного глядача Т. Власенко, артистку Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В. С. Василька О. Равицьку, начальника цеху Київського академічного театру юного глядача на Липках З. Чубатенко, актрису Одеського обласного академічного російського драматичного театру Л. Шульгу. Присвоєно звання: «Народний артист України» – солістці опери – провідному майстру сцени Національної опери України Л. Гревцовій, солістці опери Одеського національного академічного театру опери та балету Л. Зуєнко, акторові Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки О. Комарову, акторові Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка І. Ляховському, художньому керівникові Ніжинського академічного українського драматичного театру імені М. М. Коцюбинського в Чернігівській області А. Соколенко, художньому керівникові, режисеру Чернівецького академічного обласного музично-драматичного театру імені Ольги Кобилянської Л. Цісельській. Ряду діячів присвоєно також звання «Заслужений артист України», «Заслужений діяч мистецтв України», «Заслужений працівник культури України», «Заслужений художник України».

Урочиста церемонія вручення міської театральної премії «Київська пектораль» відбулася 28 березня в приміщенні Київського муніципального театру опери і балету для дітей та юнацтва. Лауреатами премії за підсумками попереднього року стали: у номінації «Краща драматична вистава» – «Оскар» Е.-Е. Шмітта (режисер М. Урицький, Київський муніципальний театр ляльок), «Краща музична вистава» – «Пой, Лола, пой!» А. Чепалова за мотивами роману Г. Манна (режисер Д. Богомазов, Київський театр драми і комедії на лівому березі Дніпра), «Краща вистава для дітей» – «Чому довгий ніс у слона» Р. Кіплінга (режисер М. Урицький, Київський муніципальний театр ляльок), «Краща камерна вистава (вистава малої сцени)» – «Сталкери» П. Ар'є (режисер С. Жирков, спільний проект театру «Золоті ворота» та Київського Молодого театру), «Краща режисерська робота» – «Оскар» (М. Урицький, Київський муніципальний театр ляльок), «Краща чоловіча роль» – О. Ганноченко (Гнус, «Пой, Лола, пой!», Київський театр драми і комедії на лівому березі Дніпра), «Краща жіноча роль» – І. Вітовська (Баба Прися, «Сталкери», спільний проект театру «Золоті ворота» та Київського академічного Молодого театру), «Краща чоловіча роль другого плану» – Д. Суржиков (Мервін, «Однорукий», Київський Молодий театр), «Краща жіноча роль другого плану» – О. Хохлаткіна (Уліта, «Ліс», Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка), «Краща сценографія» – М. Данько («Чому довгий ніс у слона», Київський муніципальний театр ляльок), «Краще музичне оформлення» – Т. Полянський («Він та вона», Київський драматичний театр на Подолі),

«Краще пластичне вирішення вистави» – О. Скляренко («Пой, Лола, пой!», Київський театр драми і комедії на лівому березі Дніпра), «Кращий акторський дебют» – Д. Олійник (Мітя, «Мітіне кохання: щоденник» (театр «Золоті ворота»), «Кращий режисерський дебют» – С. Кон («Лялька. Нова історія Коппелії»), Київський муніципальний театр опери та балету для дітей та юнацтва).

З 17 по 29 березня в Чернігові проходив XXIV Міжнародний фестиваль «Слов'янські театральні зустрічі», в якому взяли участь 12 театрів з Києва, Кіровограда, Волині, Ніжина Чернігівської області, Херсона, Дніпропетровська та з-за кордону. Щодня на глядачів чекали нові вистави, а 27 березня, до Міжнародного дня театру, було запрошено на святкову програму «Нам – 90», присвячену 90-річчю з часу створення Чернігівського обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка.

Національна опера України, продовжуючи проект «Українські оперні зірки у світі», підготувала наступні зустрічі з всесвітньо відомими виконавцями. 16 березня на її сцені було представлено оперу Дж. Верді «Ріголетто», в якій партію Джільди виконала заслужена артистка України та лауреат престижної світової оперної нагороди – Гран-прі конкурсу ім. Марії Каллас – О. Микитенко. 20 березня в опері Дж. Верді «Травіата» разом з О. Микитенко, яка виконувала партію Віолетти, на сцену в ролі Жоржа Жермона вийшов запрошений соліст європейських театрів баритон В. Білий. А 31 березня відбулася прем'єра опери Дж. Верді «Набукко», в якій партію Абігайль виконала Л. Монастирська.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національний академічний оперети – «Любовний монолог» за п'єсою Г. Гарсія Маркеса «Любовна відповідь чоловікові, який сидить у кріслі»; Національний академічний драматичний імені Івана Франка – «Зірка, або Інтоксикація театром» за п'єсою Н. Кауарда «Якість зірки»; Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки – «Ляльковий дім» за мотивами однойменної п'єси Г. Ібсена; академічний Молодий – «Однорукий» за однойменною п'єсою М. Макдонаха; академічний драми і комедії на лівому березі Дніпра – «Вірна дружина» за однойменною п'єсою С. Моема; академічний юного глядача на Липках – «Ревізор» за М. Гоголем; Новий драматичний на Печерську – «Гессе. Притчі» за мотивами творів Г. Гессе, «В саме серце. Прогулянка по Піранделло» за мотивами новел Л. Піранделло.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: в Харківському державному академічному драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка – «Антигона у Нью-Йорку» за Я. Гловацьким; в Одеському національному академічному опери та балету – опери Г. Доніцетті «Любовний напій»; в Одеському музичної комедії ім. М. Водяного – рок-опери «Мойсей» А. Бродського; у Львівському опери та балету ім. С. Крушельницької – опери М. Лисенка «Наталка Полтавка»; у Національному академічному українському драматичному ім. М. Заньковецької у Львові – «Голий король» за Є. Шварцом; у Львівському драматичному ім. Леся Курбаса – «Ножі в курях, або Спадок мі-

рошника» за Д. Гарровером; у Дніпропетровському молодіжному «Віримо!» – «Одна непередбачувана обставина» за мотивами повісті М. Гоголя «Як посварилися Іван Іванович з Іваном Никифоровичем»; у Луганському обласному українському музично-драматичному – «За двома зайцями» за М. Старицьким; у Першому академічному українському для дітей та юнацтва у Львові – «Dogs» за мотивами повісті К. Сергієнка «До побачення, Яре!».

З нагоди 90-річчя Чернігівського обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка привітати колектив прийшли представники місцевих органів влади та громадськості. Працівникам театру було вручено низку державних нагород та відзнак облдержадміністрації і обласної ради. Зокрема, колектив Чернігівського театру відзначено Грамотою Верховної Ради України, а художнього керівника-головного режисера театру, заслуженого артиста України А. Бакірова – Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України. Посвідчення про присвоєння почесного звання «Заслужена артистка України» отримали О. Гребенюк і Н. Максименко.

20 березня на сцені Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка відбувся показ трагедії «Свіччине весілля» за І. Кочергою у постановці Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Миколи Куліша.

11–12 березня у Львові, у Першому академічному українському театрі для дітей та юнацтва, показано вистави «Сталкери» та «Слава героям» за П. Ар'є. Над першою працювали колективи київських театрів «Золоті ворота» і академічного Молодого, а інша – спільний соціально-мистецький проект театру «Золоті ворота» та Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І. Франка.

ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО

17–19 березня в Києві, в Національній опері України, за підтримки Міністерства культури України та Благодійного фонду «Об'єднання світових культур» проходив II Міжнародний юнацький конкурс-фестиваль класичного танцю «Гран-Прі Київ – 2016», мета якого – привернути увагу до сучасної хореографічної освіти, підтримати талановитих вихованців українських балетних шкіл та їхніх педагогів. Проведення творчого змагання є ініціативою народного артиста України, художнього керівника Київського державного хореографічного училища Н. Терада. Цьогоріч на фестивалі за звання переможця змагалися 60 учасників з семи країн світу. Україну гідно представляли юні таланти з Львівської, Харківської, Одеської, Дніпропетровської та Донецької областей.

12–13 березня в Харкові відбувся II Міжнародний фестиваль Dance Act Festival, в програмі якого було представлено роботи, в яких поєднано танець і театр. Свої номери показали українські хореографи й танцюристи

Ю. Чурсіна, І. Фалькова з Харкова, Ю. Москаль і В. Жук з Рівного, А. Сафонов з Києва та інші, а також учасники з Литви.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Фото з України потрапили до списку переможців міжнародного конкурсу Sony World Photography Awards, який організовує Всесвітня організація фотографів. Було оголошено переможців у національних категоріях, які запровадили чотири роки тому. У них взяли участь фотографи з 61 країни. Переможці поїдуть в квітні до Лондона на головну церемонію нагородження та отримають професійну техніку для роботи. Найкращим фото з України стала світлина І. Леонідовича. На другому місці – фото О. Леонова. Третю сходинку посів В. Молоток.

Вже вдруге у кулуарах парламенту експонувалася щорічна виставка найкращих фоторобіт всеукраїнського фотоконкурсу «Благодійність крізь призму об'єктива», який проводив Український форум благодійників під патронатом Національної спілки фотохудожників України. Цього разу з понад 680 робіт, які надійшли на конкурс з усіх куточків України, було відібрано 40.

18 березня у виставкових залах Центрального будинку художника Національної спілки художників України відкрито мистецький проект «Всеукраїнське трієнале книжкової графіки». Організаторами події виступили Міністерство культури України, Національна спілка художників України та Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури України. До експозиції увійшли твори художників старшого покоління – В. Перевальського, В. Мітченка, Г. Галинської, В. Гордійчука, В. Олексенка. Окремим блоком було представлено цікаві шрифтові розробки професора В. Чебаніка і молодих художників. Значну частину експозиції склали твори, які показують новітні тенденції у розвитку мистецтва оформлення книги.

17 березня в Києві, у виставковому приміщенні Port creative hub, відбулася презентація всеукраїнського арт-конкурсу COMFY ART PRIZE. Його тема – «Мистецтво у відкритому доступі», а мета – винести мистецтво за межі галерей і майстерень, зробити роботи молодих талантів доступними для широкої аудиторії. Проект присвячено демократизації суспільного простору, просуванню нових напрямків образотворчого мистецтва і розвитку його екосистеми у великих і невеликих містах. У результаті відкритого конкурсу буде визначено 55 робіт молодих художників, які отримають право демонстрації арт-об'єктів в оновленій мережі магазинів COMFY. Переможець пройде стажування у провідному художньому університеті Польщі – The Academy of Fine Arts Łódź.

У Києві експонувалися виставки: у Центральному будинку художника – робіт Г. Городнічевої-Луцкевич, Г. Кириленко-Бараннікової, Н. Кірпенко та М. Яценко «Співрозмова»; в Національному заповіднику «Софія Київська» – сучасного сакрального мистецтва під назвою «Собор премудрості» художників-іконописців з України та інших країн світу, «Петриківський рушник»; в Національному музеї літератури України – живопису лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Ф. Гуменюка «Сини мої, Гайдамаки!»;

в Національному музеї Тараса Шевченка – живопису М. Кононенка «La Viva Vita!»; в Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків – графіки Ю. Боровицького, О. Денисенка, Р. Романишина, О. Федоренка «Сім смертних гріхів»; в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва – «Дмитро Король. Витинанки», скульптур Н. Попової «У пошуках ілюзій»; в Музеї історії Києва – живопису лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка А. Криволапа «Музейна колекція»; робіт І. Романовського «Лінії долі» (до 50-річчя від дня народження); арт-центр Я. Гретера – витинанок Д. Альошкіної «СонцеІній»; у Центрі української культури та мистецтв – творів художньої ужиткової вишивки Є. Генік і М. Симчича «Орнаменти буття», робіт Р. Магоцького «Ікони – сенс мого життя»; в арт-просторі Sky Art Foundation – творів Ю. Мусатова «Фіксація»; у Центрі сучасного мистецтва «М17» – живопису О. Томіна «Колір міста»; у Гуманітарному ліцеї Печерського району – живопису О. Дубовика до 85-річчя від дня народження; у галереях: «АВС-арт» – робіт О. Петрової «Кольоровий вертеп»; «Дукат» – робіт М. Вайсберга «Штудії та алюзії»; «Карась Галерея» – живопису О. Найдена «Мнима очевидність»; «Dumchuk Gallery» – робіт О. Сая «Новий пейзаж»; *Mystetska zbirka* – творів А. Валієвої «Сцена і закулісся»; «Art 14 Gallery» – живопису А. Волобуєвої «Вітер Тибету».

У містах України було розгорнуто виставки: в Ужгороді – творів народних художників України Ю. Герца до 85-річчя від дня його народження та В. Скакандія до 75-річчя від дня народження, робіт заслуженого художника України В. Беци; в Чернігові – картин Н. Ямчинської; у Львові – творів народного художника України І. Марчука, графіки Р. Шафран, курсових та дипломних робіт студентів Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва; у Тернополі – творів О. Пиж; у Житомирі – робіт заслуженого майстра народної творчості України Н. Бондар; у Херсоні – фоторобіт О. Андрющенка (експозицію приурочено до Міжнародного дня людини із синдромом Дауна, який відзначається 21 березня); у Запоріжжі – творів В. Гуліча «Річка-Море»; в Одесі – скульптури і живопису І. Божка, акварелей В. Понікарова; у Харкові – робіт О. Ройтбурда, І. Гусєва, Л. Звездочотової та інших; у Дніпропетровську – живопису А. Гаєвої.

У Чернігівському обласному художньому музеї ім. Григорія Галагана організовано виставку творів живопису «Крим – це Україна», експонати якої надано з фондів музею, а також Чернігівським обласним осередком Національної спілки художників України.

Маріуполь Донецької області став наступним містом, де працювала виставка «Соня Делоне 130», присвячена всесвітньо відомій художниці і дизайнеру українського походження. Експозицію, організовану фондом «Ізоляція» спільно з асоціацією дизайнерів-графіків «4-й блок» і студією «Графпром», склали 50 плакатів дизайнерів з усього світу.

Український художник О. Тістол став лауреатом загальнонаціональної премії «Людина року – 2016» в номінації «Діяч мистецтв». Двадцята церемо-

нія вручення премії пройшла 26 березня в Національному палаці мистецтв «Україна».

КІНОМИСТЕЦТВО

XIII Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA проходив з 25 березня до 1 квітня в Києві, в Будинку кіно, у кінотеатрах «Київ» та «Кінопанорама». Цьогорічна тема фестивалю – «Крізь ілюзії». В рамках події було показано близько сотні фільмів. Дещо зазнала змін конкурсна частина фестивалю: окрім уже традиційних трьох програм (DOCU/ЖИТТЯ, DOCU/КОРОТКО та DOCU/ПРАВО), було обрано фільм-переможця і в ще одній – DOCU/Україна. Особливу відзнаку конкурсу DOCU/ЖИТТЯ одержав фільм «VARTA 1, Львів, Україна» українського режисера Ю. Грицини. Першу в історії Docudays UA нагороду DOCU/УКРАЇНА здобув фільм «Люди, які прийшли до влади» О. Радинського та Т. Рафа. Особлива відзнака DOCU/УКРАЇНА – Reve ta stohne on tour Н. Парфан (Польща – Україна). Приз студентського журі отримала картина «Панорама» Ю. Шилова. Приз «Імені Андрія Матросова» організатори Docudays UA вручили стрічці про обстріл Маріуполя – «Десять секунд» Ю. Гонтарук. А за результати всеукраїнського конкурсу «The Guardian прямує в Україну», в якому змагалося шість проектів документальних фільмів, грант у 5000 фунтів від британського видання The Guardian отримав проект «Матч її життя» А. Коваленко. У рамках фестивалю також відбулися позакурсна програма, яка була представлена неординарними та уже визнаними на міжнародних кінофестивалях стрічками, з-поміж яких – «Українські шерифи» режисера Р. Бондарчука, а також пройшла конференція на тему: «Документальні фільми як інструмент медіапросвіти з прав людини».

В одеському кінозалі «Інотеатр» в рамках проекту під умовною назвою «Нове життя старого кіно» відбулася ретроспектива фільмів українського режисера і сценариста, одного з представників «поетичного кіно» Л. Осика, якому в березні виповнилося б 76 років. У програмі показів було представлено документальну стрічку режисера Ю. Терещенка «Вічний хрест», одним з героїв якого є Л. Осика, а також шедеври української кінокласики режисера – «Камінний хрест», «Захар Беркут», «Тривожний місяць вересень», «Хто повернеться – долюбить», «Подарунок на іменини» і «Гетьманські клейноди».

МУЗЕЙНА СПРАВА

У Національному культурно-мистецькому комплексі «Мистецький арсенал» було представлено масштабний мультимедійний проект «Тіні забутих предків. Виставка», присвячений однойменному фільму і його творцеві С. Параджанову. Робота над цим музейним проектом об'єднала арт-центр «Я Галерея», компанію «Film.ua group», благодійний фонд Б. Ложкіна і «Мистецький арсенал». Куратори проекту – галерист П. Гудімов і кінокритик А. Алфьоров – переслідували мету переосмислити значення і вплив кінострічки з часу її прем'єри у 1965 році і до сьогоднішнього дня. Так, у 10 залах

«Мистецького арсеналу» було розміщено більше 100 артефактів, унікальні фото- і відеоматеріали з архівів зйомок фільму, роботи художника картини Г. Якутовича та сучасних митців – А. Логова, А. Хіра, Т. Сільваші та М. Малишка. Проект триватиме у столиці до 10 квітня. А з 27 червня по 30 липня його покажуть у Львові.

У Національному заповіднику «Софія Київська», у Будинку Митрополита, відкриттям виставки «Собор Премудрості» розпочався міжнародний симпозіум «Сакральне мистецтво», присвячений пам'яті художника М. Стороженка (24.09.1928–15.04.2015). На виставці експонувалися сучасні твори сакрального живопису, створені в традиціях візантійської та української барокової іконописних шкіл, кращі зразки сучасного живопису на біблійну тематику та філософсько-абстрактні картини, присвячені розкриттю сакральної теми. Під час відкриття виставки виступив музикант Т. Компаніченко.

Виставку «Архітектор народних палаців. До 100-річчя з дня народження Євгенії Маринченко», присвячену відомому українському архітектору, відкрито 25 березня в Національному заповіднику «Софія Київська». Найзначнішою і найвідповідальнішою роботою Є. Маринченко став проект і будівництво столичного Палацу культури «Україна». Для експонування на виставці було представлено матеріали, що зберігаються у фондах заповідника.

За підтримки Міністерства культури України в Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику (галерея «Печерська») 15 березня розгорнуто ретроспективну виставку «Українські народні інструменти XVII–XX століть» з фондової колекції Національного музею народної архітектури та побуту України.

Презентація факсимільного видання Королівського Євангелія 1401 року – однієї з найдавніших рукописних пам'яток книжкового мистецтва Закарпаття – відбулася 29 березня у Музеї книги та друкарства України.

У Національному музеї мистецтв ім. Б. та В. Ханенків Міжнародною благодійною організацією «Фонд О. Фельдмана» організовано експозицію «Шлях воїна – один на двох. Козацька та самурайська зброя із зібрання «Feldman Family Museum», яка надала можливість порівняти два соціокультурних явища – козацтво та самурайство. Сформулював концепцію цього історико-просвітницького проекту його ініціатор – меценат та колекціонер Олександр Фельдман. В експозиції було представлено близько 70 зразків козацького та самурайського озброєння.

«Сім смертних гріхів» – нова виставка Національного музею мистецтв ім. Б. та В. Ханенків, побачити яку можна було з 22 березня. Вона досліджує європейську художню традицію, пов'язану з цим питанням, у сучасній графіці. Центральною роботою проекту є автентична гравюра «Гнів» Пітера ван дер Хейдена за рисунком Пітера Брейгеля-старшого, надрукована у 1558 році. Це єдиний аркуш із знаменитої брейгелівської серії «Сім смертних гріхів», що є в колекції музею. Поряд – твори сучасних українських художни-

ків-графіків Ю. Боровицького, О. Денисенка, Р. Романішина та О. Федоренка з колекції А. Соломенка, який, власне, й ініціював проект.

На сайті Українського інституту національної пам'яті відкрито віртуальний тур виставкою «Майдан: від Незалежності до Свободи». Це повна інтерактивна версія мультимедійного проекту до 25-річчя Революції на граніті, що проходив у Музеї історії міста Києва з 5 жовтня 2015 р. по 25 січня 2016 р. Проект реалізовано Музеєм історії міста Києва у тісній співпраці з Українським інститутом національної пам'яті та ГО «Музей Майдану». На виставці було також представлено матеріали зі збірок інших музейних та архівних установ, інформаційних агенцій. Віртуальний тур надає можливість не лише пройти виставкою, але й детально роздивитись експонати чотирьох Майданів, прочитати супровідні тексти та ознайомитися з архівними фотографіями та відеоматеріалами.

У Залі пам'яті Національного музею «Меморіал жертв Голодомору» відтепер з 1 березня працюватиме постійно діюча документальна виставка «Хроніки Голодомору». Для її створення було використано документи з Центрального державного архіву громадських об'єднань України та Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України. Всього на огляд відвідувачів музею представлено близько 40 документів.

11 березня на території Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця» відкрито виставку «Биківня – територія пам'яті», підготовлену спільно з Національним історико-меморіальним заповідником «Биківнянські могили». Виставка висвітлює інформацію про історію злочинів, скоєних комуністичною владою в Україні та на Київщині в період 1937–1941 рр., про історичні події, які ретельно приховувались радянською владою.

До 15-річчя створення Державного історико-культурного заповідника «Меджибіж» Хмельницької області та 45-річчя з часу відкриття музею в Меджибізькій фортеці 25 березня проведено круглий стіл «Музеї в культурному ландшафті».

Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая на порозі 70-річчя з часу заснування отримав у дарунок 15 живописних творів народного художника України І. Бровді та заслуженого художника України Л. Бровді.

1 березня в Миколаївському обласному краєзнавчому музеї в рамках проекту «Миколаївські родоводи» відкрито виставку, присвячену пам'яті В. Карнауха (15.01.1959–1.03.2014), відомого миколаївського книговидавця і мецената, директора видавництва «Можливості Кіммерії». Центральне місце експозиції займали матеріали, що висвітлюють його видавничу і громадську діяльність.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

3 березня відбулося урочисте відкриття ювілейних заходів із нагоди 150-річчя заснування Національної парламентської бібліотеки України. Як і півтора століття тому, добрим зачином святкування став молебень, що його відслужив ієромонах Михайлівського Золотоверхого монастиря Михаїл Карнаух. Хор Київської богословської академії виконав Молитву за Україну («Боже великий, єдиний, нам Україну храни») і проспівав Бібліотеці та її працівникам «Многоліття». З вітальним словом виступили: Р. Карандєєв, заступник Міністра культури України та О. Леонтович, правнучка В. Барщевського, одного із засновників Бібліотеки. Президент Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів О. Афонін привітав Бібліотеку поетичним словом. Генеральний директор НПБУ Т. Вилегжаніна у своєму виступі відзначила основні здобутки Бібліотеки на велетенському шляху від першої публічної бібліотеки міста Києва до провідного національного закладу культури, лідера бібліотечної галузі країни. В. о. генерального директора Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» І. Ткачук презентував художній маркований конверт «Національна парламентська бібліотека України. м. Київ», випущений Укрпоштою на честь 150-річчя з часу заснування бібліотеки, після чого відбулася урочиста церемонія спецпогашення конверта. Завершив урочистості концерт студентів Київського інституту музики імені Р. М. Глієра.

У дитячих бібліотеках нашої країни впродовж весняних шкільних канікул проходив Всеукраїнський тиждень дитячого читання. Його урочисте відкриття під назвою «Великий книжковий БУМ!» відбулося в Хмельницькому. В рамках Тижня читання проходили зустрічі з новими книгами і їх творцями, літературні ігри, конкурси тощо.

1–4 березня в смт Славське Львівської області під патронатом Української бібліотечної асоціації та Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв відбулася VI Всеукраїнська конференція «Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: європейські орієнтири», участь в якій взяли близько 90 провідних фахівців бібліотечної галузі, серед яких були близько 25 учасників із-за кордону.

Бібліотеками проведено заходи до: 205-річчя від дня народження українського поета А. Могильницького; 180-річчя від дня народження українського педагога, публіциста, етнографа, культурно-просвітницького діяча В. Гнилосонова; 165-річчя від дня народження кримськотатарського громадсько-політичного і культурного діяча, науковця, педагога, мислителя і письменника І. Гаспринського; 135-річчя від дня народження українського письменника, філолога, педагога, публіциста й громадського діяча Галичини й Закарпаття В. Бірчака; 85-річчя від дня народження композитора, поета, Героя України, лауреата Національної премії імені України імені Тараса Шев-

ченка О. Білаша, а також 420-річчя від дня народження французького філософа Р. Декарта; 200-річчя від дня народження українського та російського письменника, історика, мовознавця і етнографа О. Афанасьєва-Чужбинського; 150-річчя від дня народження українського й російського літературознавця, фольклориста й бібліографа В. Каллаша; 140-річчя від дня народження українського і російського мовознавця Г. Ільїнського; 130-річчя від дня народження польського філософа Т. Котарбінського.

ЛІТЕРАТУРА

До дня народження української письменниці Л. Костенко 19 березня у столичному Національному музеї літератури України відбувся поетичний захід, на якому виступили, актори Г. Стефанова і Д. Лінартович, поет і композитор Ж. Лютий, науковий співробітник Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України, головний редактор журналу «Всесвіт» Д. Дроздовський, київський музичний гурт «Тобі Здалося». Програма вечора також включала поетичний батл на найкраще читання поезії Л. Костенко та прочитання її нових віршів з ще не опублікованої книги. У батлі взяло участь близько 20 охочих, серед них були й діти від 6 до 16 років. Найкращих читців обирали оплесками глядачі.

Встановити інтелектуальний діалог між представниками різних культур різних регіонів України шляхом популяризації сучасної української літератури має на меті культурно-мистецький проект «Культурні діалоги», ініційований Мінкультури разом з відомим українським письменником А. Курковим. З 16 по 18 березня на Закарпатті проведено його другу культурно-мистецьку акцію – «Закарпатські діалоги». Її учасники – українські письменники А. Курков (Київ), Г. Крук (Львів), Г. Вдовиченко (Львів), О. Гавриш (Ужгород), М. Рошко (Ужгород) – провели серію зустрічей із представниками інтелектуальних кіл Закарпаття, а також конкурс малої прози для молодих авторів «Гірські горизонти».

Мистецьку премію «Київ» імені Євгена Плужника в галузі літератури цього року присуджено В. Даниленку за книжку «Грози над Туровцем».

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

З 27 березня до 1 квітня в Запоріжжі проходив XVI Міжнародний конкурс-фестиваль дитячого та юнацького виконавського мистецтва «Акорди Хортиці». Для участі в ньому було заявлено близько 700 молодих виконавців з багатьох міст і містечок України, а також із-за кордону.

У Запоріжжі пройшов IV Всеукраїнський конкурс-фестиваль бандуристів «Хортицький Кобзар». Для участі в ньому надійшло 60 заявок від учасників віком від 6 до 16 років. Це – учні музичних шкіл і студенти першого кур-

су музучилищ. У номінації «Бандурист-інструменталіст» лауреатами першої премії стали: В. Паламар (Львівська державна дитяча школа №1 ім. А. Кос-Анатольського, I вікова категорія), І. Орел (Запорізька дитяча музична школа №2, II вікова категорія), О. Ширінова (Дніпропетровська школа української культури та мистецтв ім. Гончара, II вікова категорія), М. Петровська (Вінницька дитяча школа мистецтв, II вікова категорія), С. Сагач (Запорізький класичний ліцей, III вікова категорія). А першу премію у номінації «Бандурист-вокаліст» виборола Є. Беззуб (музична школа при Дніпропетровській консерваторії ім. М. Глінки). Спеціальний приз завоювала А. Белименко, як наймолодша учасниця конкурсної програми. 6-річна бандуристка з Запорізької дитячої музичної школи №2 отримала диплом «Надія фестивалю – 2016».

25–27 березня в Кам'янці-Подільському Хмельницької області відбувся IV Всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Радея-Дансе», в якому взяли участь колективи з шести областей України. Володарем Гран-Прі визнано народний ансамбль народного танцю «Зорицвіт» (Харків).

20 березня в Києві відбулася церемонія нагородження переможців I Всеукраїнського (XII Всекримського) конкурсу учнівської та студентської творчості імені Марії Фішер-Слиж «Змагайтесь за нове життя!», присвяченого Лесі Українці. Цього року в ньому взяли участь понад 2500 дітей із всіх регіонів України. Конкурс відбувався вже традиційно в семи номінаціях: твір, декламація, інсценізація, науково-пошукова робота, малюнок, аудіовізуальний твір і вокал. Роботу конкурсантів оцінювало журі, до складу якого увійшли відомі письменники, поети, журналісти, актори та науковці. Організатори заходу – державні підприємства «Кримський дім» і «Національне газетно-журнальне видавництво», Федерація професійних спілок України, арт-центр «SweetArt-Знання» (Чернівці), громадські організації «Педагогічний центр „Академія”» (Полтава), Кримський центр ділового і культурного співробітництва «Український дім», «Союз вимушених переселенців», «Таврійська гуманітарна платформа». Серед понад 300 переможців конкурсу є представники абсолютної більшості регіонів нашої держави, в тому числі з АР Крим.

6 березня завершився II Всеукраїнський фестиваль вуличних театрів та живих скульптур, який проходив з січня цього року у Харкові та у Дніпропетровську. У фестивалі взяли участь міми, жонглери, клоуни, ілюзіоністи й артисти оригінального жанру з Києва, Харкова, Сум, Дніпропетровська та Євпаторії. Перше місце за рішенням суддів завоювала харківська студія Golden Golem, яка виступила в жанрах пантоміми і живої статуї (сценка «Фоторепортаж»). Срібло дісталось міму з Дніпропетровська О. Глумову за його образ «П'єр Дебюро». Третє місце розділили О. Стукін з Мінська з номером «Золотий режисер» і К. Пономарьов із Сум в образі «Срібного губернатора».

Приз глядацьких симпатій дістався сумському артисту Д. Буйвалу, який представив образ «Містер Стім».

23 березня у Школі мистецтв №1 м. Краматорська Донецької області відбувся XIV обласний дитячий музичний конкурс скрипалів «Срібна стру-

на», який проводився Управлінням культури і туризму Донецької облдержадміністрації. У конкурсі взяли участь 40 дітей віком від 7 до 15 років, які представляли 8 міст Донецької області. Переможцями та володарями Гран-прі стали: у молодшій віковій групі – М. Новик (м. Димитров); у середній віковій групі – А. Гайворонська (м. Краматорськ); у старшій віковій групі – Д. Гладиш (м. Дзержинськ).

12–13 березня на Миколаївщині відбувся обласний конкурс розмовного жанру «Барви надії», в якому взяли участь 62 конкурсанти. Вони виконували твори українських класиків та сучасних авторів у чотирьох вікових категоріях. Гран-прі отримали А. Шавдатуашвілі (Братський район), А. Кваша (Миколаївський муніципальний коледж ім. В. Чайки), І. Білокамінський та А. Кльоцко (Миколаївський коледж культури і мистецтв).

Експонувалися виставки творів самодіяльних митців: в Національному музеї Тараса Шевченка – учнів Державної художньої середньої школи імені Т. Г. Шевченка «Небесна Сотня – то в серцях вогонь»; у столичному Музеї гетьманства – юних авторів зі східних областей України під назвою «Перлини Донбасу»; в Івано-Франківську – переселенців зі східних областей України та Криму; у Миколаєві – учасників Першого відкритого Всеукраїнського яхтового фотоконкурсу; у Вінниці – І. Ковалю «Мужність у мистецтві» та інші.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 27.04.2016. Обл.-вид. арк. 1,25. Б/т. Зам. 40. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12